

OBSAH

	ÚVODEM	10
1	PROBLÉMY	13
1.1	Kvantitativní hodnocení a řízení ekonomických procesů	13
1.1.1	Význam a využití kvantitativních informací při řízení	13
1.1.2	Konstrukce a názvy ukazatelů	15
1.1.3	Systemizace ukazatelů	17
1.1.4	Formální členění ukazatelů	19
1.1.5	Následné a předběžné hodnocení	22
1.1.6	Dlouhodobé a krátkodobé hodnocení	24
1.2	Hodnocení práce socialistického podniku a její efektivity	26
1.2.1	Funkce socialistického podniku	26
1.2.2	Efektivnost a plnění plánu	27
1.3	Některé terminologické poznámky	29
2	MĚŘENÍ EFEKTIVNOSTI VÝROBY SOCIALISTICKÉHO PODNIKU	33
2.1	Pojmové vymezení podnikové efektivity	33
2.1.1	Obecné pojetí ekonomické efektivity	33
2.1.2	Podniková efektivity v učebnicích politické ekonomie a v současné hospodářské praxi	37
2.2	Míra zisku jako míra podnikové efektivity	39
2.2.1	Míra zisku v socialistickém hospodářství	39
2.2.2	Syntetizující charakter míry zisku	41
2.3	Konstrukce míry zisku	42
2.3.1	Konstrukce míry zisku při krátkodobém hodnocení efektivity	42
	Poměr zisku za období ke stavu fondů na počátku období	42
	Poměr zisku za období k průměrnému stavu fondů v období	43
	Vymezení zisku a fondů	47
	Problém časové souměřitelnosti zisku a fondů	52

2.3.2	Konstrukce ukazatele při dlouhodobém hodnocení efektivity výroby . . .	54
	Vnitřní úroková míra – varianta míry zisku	54
	Nominální a efektivní úroková míra	58
	Interpolace vnitřní úrokové míry	62
	Modifikace ukazatele	66
	Vnitřní a bankovní úroková míra	67
2.3.3	Důvody rozdílné konstrukce míry zisku při krátkodobém a dlouhodobém hodnocení efektivity	68
2.3.4	Konstrukce míry zisku z hlediska obecné definice efektivity	69
2.4	Dodatky	71
2.4.1	Ukazatele efektivity investic.	71
2.4.2	Standardní vzorce a postupy při úrokovém počtu	75
3	ANALYTICKÉ UKAZATELE EFEKTIVNOSTI	87
3.1	Dílčí ukazatele relativních ekonomických výsledků	88
3.1.1	Základní typy ukazatelů a jejich vzájemné vztahy	88
3.1.2	Ukazatele nákladovosti produkce	94
	Haléřový ukazatel, nákladová rentabilita, ziskovost	95
	Ukazatele nákladovosti fyzického objemu produkce	96
	Ukazatele složek nákladovosti	97
	Vymezení produkce při hodnocení nákladovosti ve standardních časových intervalech	101
	Časově upravené ukazatele nákladovosti	107
3.1.3	Ukazatele relativní vázanosti pracovních sil	112
	Zobrazování relativní vázanosti pracovních sil pomocí ukazatelů produk- tivity práce	113
	Typy statistických ukazatelů produktivity práce	120
	Naturální, pracovní a peněžní ukazatele produktivity práce	122
	Ukazatele využití pracovní doby.	129
	Ukazatele plnění norem	132
3.1.4	Ukazatele úrovně mezd	133
	Vypovídací schopnost ukazatelů při analýze efektivity	133
	Analytické ukazatele.	134
	Mzda a produktivita práce	136
3.1.5	Ukazatele relativní vázanosti výrobních fondů	139
	Základní typy ukazatelů	139
	Souhrnné charakteristiky účinnosti základních prostředků.	141
	Ukazatele časového využití základních prostředků	142
	Ukazatele využití strojních pracovních míst	145
	Ukazatele využití kapacitního výkonu a kapacity základních prostředků.	146
3.1.6	Charakteristiky rychlosti obratu výrobních fondů	151
	Princip nepřímého vyjádření rychlosti obratu	153

	Naplnování obratu a stavu při propočtech ukazatelů rychlosti obratu celkových fondů	156
	Ukazatele rychlosti obratu složek podnikových fondů	160
	Ukazatele doby obratu fondů v jednotlivých formách a jejich vztah k charakteristikám celkové doby obratu	161
	Měření rychlosti obratu fondů ve standardních časových intervalech	165
	Měření a význam doby obratu fondů ve formě pracovních prostředků	168
3.2	Ukazatele základních činitelů efektivity	172
3.2.1	Členění a konstrukce ukazatelů	172
3.2.2	Ukazatele kvalifikace pracovníků	175
3.2.3	Ukazatele kvality základních prostředků	176
3.2.4	Ukazatele vybavení práce základními prostředky	178
3.2.5	Ukazatele mechanizace a automatizace výrobního procesu	179
3.2.6	Ukazatele normování práce	184
3.2.7	Ukazatele specializace a kooperace výroby	185
3.2.8	Ukazatele normalizace, typizace a unifikace výroby	187
4	FORMÁLNÍ SYSTEMIZACE UKAZATELŮ	189
4.1	Typy systémů ukazatelů efektivity	190
	Základní členění	190
	Varianty jednovrcholových systémů	193
4.2	Schéma základních vztahů charakteristik relativních ekonomických výsledků	196
4.3	Pyramidová systemizace ukazatelů	202
4.4	Konstrukce subsystémů analytických ukazatelů	203
5	METODY ANALÝZY	209
5.1	Agregace a dezagregace ukazatelů	211
5.1.1	Agregační princip	212
	Agregace absolutních ukazatelů	212
	Agregace relativních ukazatelů	220
5.1.2	Transformace systému ukazatelů při agregaci a dezagregaci	222
5.2	Metody popisu a analýzy vývoje hodnot ukazatelů	223
5.2.1	Indexy	224
	Základní typy indexů	224
	Indexy absolutních ukazatelů	225
	Indexy poměrových ukazatelů	227
	Poznámky ke konstrukci a naplnování indexů	234
5.2.2	Analýza časových řad	237
	Neperiodické časové řady	238
	Periodické časové řady	241

5.3	Mezipodnikové srovnávání	242
5.3.1	Mezipodnikové srovnávání jako nástroj řízení výroby	242
5.3.2	Metodologické problémy mezipodnikového srovnávání	243
5.4	Kvantifikace vlivu rozdílných hodnot analytických ukazatelů na diferenci syntetického ukazatele při matematických vazbách mezi ukazateli	246
5.4.1	Rozklad difference při součtových (rozdílových) vazbách ukazatelů	247
5.4.2	Rozklad difference při součtinových vazbách ukazatelů.	249
	Standardní rozklady.	251
	Rozklad difference podle logaritmů indexů	256
	Interpretace záporných hodnot logaritmů.	259
5.4.3	Postupný rozklad při kombinaci součtových a součtinových vazeb ukazatelů	261
5.4.4	Agregovatelnost dílčích diferencí.	263
5.5	Regresní a korelační analýza.	268
5.5.1	Funkční a statistická závislost ukazatelů	268
5.5.2	Úlohy regresní a korelační analýzy.	273
5.5.3	Metody popisu závislosti dvou proměnných.	274
5.5.4	Mnohonásobná regrese a korelace	281
5.5.5	Kanonická korelace	282
5.5.6	Některé problémy korelačního počtu.	283
5.6	Metody vícerozměrné analýzy	286
5.6.1	Faktorová a komponentní analýza.	286
5.6.2	Diskriminační a tržová analýza	289
5.6.3	Průběhová analýza	290
6	OPTIMALIZAČNÍ METODY.	292
6.1	Rozhodování v ekonomickém řízení	292
6.1.1	Vznik operační analýzy	292
6.1.2	Disciplíny souvisící s operační analýzou	294
6.2	Přehled optimalizačních metod a postupů.	295
6.2.1	Jednoduché rozhodovací propočty	295
	Prosté srovnávání variant	295
	Body zvratu	297
	Určování optima derivací funkce	299
	Některé další výpočetní postupy	304
6.2.2	Metody matematického programování	307
	Lineární programování.	308
	Nelineární programování.	313
	Diskrétní programování	314
6.2.3	Dynamické programování	316
6.2.4	Metody síťové analýzy	318
6.2.5	Pravděpodobnostní a simulační výpočetní metody	322

6.2.6	Přibližné a speciální metody	323
6.3	Některé problémy předběžného hodnocení	324
6.3.1	Odhady číselných údajů pro naplnění modelů	325
6.3.2	Vymezení časového intervalu při dlouhodobých optimalizačních propočtech	327
	Minimalizace časově upravených nákladů (ortodoxní metoda)	330
	Metoda MAPI	332
	Maximalizace vnitřní úrokové míry	334
7	ZDROJE INFORMACÍ PRO ROZBOR PODNIKOVÉ EFEKTIV- NOSTI	347
7.1	Členění informací z hlediska jejich prostorového vymezení . .	347
7.2	Informační soustava organizací	348
7.3	Informace o ekonomickém okolí	351
7.4	Problematika srovnatelnosti údajů	352
7.5	Ukazatele v základních výkazech	353
7.5.1	Účetní výkazy	353
	Informace o prostředcích podniku	353
	Informace o nákladech a výnosech.	356
7.5.2	Statistické výkazy	357
	TABULKY	360
	LITERATURA	382
	REJSTRÍK	384